

Spis treści

Wstęp	II
Rozdział I	
Tanatopedagogiczne konteksty życia rodziny	15
1. Niezawinione cierpienie dziecka	16
2. Dziecko w cierpieniu totalnym	21
2.1. Nieuleczalna choroba dziecka	21
2.2. Wymiary cierpienia chorego dziecka	23
3. Skutki choroby dziecka w rodzinie	27
4. Tanatopedagogika wobec zagrożenia życia dziecka	35
4.1. Ogólne założenia tanatopedagogiki	35
4.2. Tanatopedagogiczny wymiar funkcjonowania rodziny chorego dziecka	40
Rozdział II	
Rodzina wobec sytuacji tanatologicznej	43
1. Dążenie do podniesienia jakości życia dziecka	43
2. Adaptacja do trudnej sytuacji	46
3. Wykorzystanie <i>resilience</i>	48
4. Wzrost potraumatyczny	52
5. Znaczenie wsparcia hospicyjnego	55
6. Rola edukacji	60
6.1. Edukacja w rodzinie chorego dziecka	60
6.2. Edukacja formalna	66
Rozdział III	
Metodologia badań własnych	71
1. Orientacja jakościowa w badaniach empirycznych	71
1.1. Ogólne założenia badań jakościowych	72
1.2. Konstruktywistyczne ujęcie teorii ugruntowanej	78
1.3. Zastosowanie teorii ugruntowanej w opiece paliatywnej	81

2. Badania własne	84
2.1. Problematyka badawcza i metody gromadzenia danych	85
2.2. Środowisko realizacji badań i ich przebieg	86

Rozdział IV

Budowanie oraz wykorzystanie zasobów indywidualnych i rodzinnych	89
1. Zdrowe i chore dziecko	89
2. Ojcostwo i macierzyństwo	92
3. Filozofia życiowa	93
4. Wiara w Boga	95
5. Praca i odpoczynek	96
6. Wspólny potencjał rodziny	98
7. Zasoby materialne	99
8. Plany i marzenia	103

Rozdział V

Sprzeciw rodziców wobec własnej bezradności	109
1. Dbanie o jakość życia dziecka	109
2. Blaski i cienie komunikacji z personelem szpitalnym	111
3. Uczestniczenie w edukacji formalnej	116
4. Podejmowanie inicjatyw własnych	118
5. Dzielnie się doświadczeniem	123
6. Własny rozwój bliskich dziecka	126
6.1. Poznanie i akceptacja samego siebie	126
6.2. Zmiany w hierarchii wartości i w postawach	127
6.3. Akceptacja nieuchronności cierpienia i śmierci	129
6.4. Własny rozwój duchowo-religijny	131
6.5. Samokształcenie i nabywanie kompetencji	132

Rozdział VI

Współpraca rodziny z hospicjum	135
1. Hospicjum jako istotna forma wsparcia rodziny	135
1.1. Postrzeganie hospicjum i początek współpracy	136
1.2. Korzyści płynące ze wsparcia	138
2. Trudności we współpracy	142
3. Ku wzajemnemu zrozumieniu	150

Rozdział VII

Edukacja chorego dziecka w rodzinie	155
1. Organizowanie doświadczeń w celu „przybliżenia dziecku świata”	155
2. Wspieranie rozwoju intelektualnego i emocjonalnego	160
3. Wzmacnianie samodzielności	164
4. Kształtowanie postaw prospołecznych	168
5. Wzmacnianie aktywności duchowo-religijnej dziecka	171
6. Nagradzanie i karanie	174

Rozdział VIII

Edukacja zdrowego dziecka w rodzinie	181
1. Diagnoza i zaspokajanie potrzeb dziecka	181
1.1. Deficyt obecności i uwagi bliskich	182
1.2. Brak informacji o chorobie	184
1.3. Potrzeba planowania przyszłości	187
1.4. Poszukiwanie kontaktów społecznych	188
2. Wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka	190
3. Trósko o rozwój duchowo-religijny	194
4. Wdrażanie do obowiązków	196
5. Kształtowanie postawy opiekuńczej wobec chorego rodzeństwa	201
6. Korygowanie i wzmacnianie zachowań dziecka	204
Zakończenie	209
1. Rodzina wobec choroby dziecka	209
2. Dyskusja wyników	214
3. Postulaty	219
Bibliografia	223